

1 OPGAVE

Hvad kan I huske?

Snak om billederne

Havn og arbejde

Fritid

Besøget på Arbejdermuseet

Køkken og mad

Bolig

2 OPGAVER

Læs teksten

Indsæt ordene i boksen i teksten.

Der er to ord, du ikke skal bruge.

Familien Sørensens boliger i København

Da familien Sørensen flytter til København, var det svært at finde en lejlighed. Karen Marie og Peter Martin kunne ikke finde en lejlighed, der var ____ nok til dem begge to og deres datter, Louise. I de ____ par år boede de derfor hver for sig på ____ værelser. Det var meget almindeligt dengang, at arbejderfamilier boede hver for sig, og familierne flyttede tit fra sted til sted.

I 1884 lejer Karen Marie et værelse, hvor hun og Louise ____ ind. Det er på Østerbro i København. Et halvt år ____ flytter Peter Martin ind. De har ikke noget køkken, og de har ikke noget badeværelse. Men de bor sammen nu, og det er det vigtigste!

Efter syv år i København får familien deres ____ lejlighed. Den er lille og mørk, og der er ikke noget badeværelse. ____ der er et køkken, og i køkkenet er der en vandhane – det er luksus på dette tidspunkt. Så familien Sørensen er meget ____ for deres nye lejlighed. Men der er ikke meget ____ i lejligheden. Peter Martin og Karen Marie har nu tre børn – og der er en ny baby på vej..!

første		fordi		glade	
	egen		små		stor
		flytter		plads	
senere			lille		men

Spørgsmål til teksten:

- 1) Hvor bor Karen Marie og Peter Martin, lige da de flytter til København?
- 2) Hvad er der ikke i det første værelse, hvor de bor sammen?
- 3) Hvorfor er Karen Marie og Peter Martin glade for at bo på et værelse?
- 4) Hvor lang tid går der, før familien får deres egen lejlighed?
- 5) Hvad er det for en luksusting, der er i deres første lejlighed?
- 6) Hvor mange mennesker bor de i lejligheden?

3 OPGAVER

Læs teksten

Arbejderfamiliernes boliger i København

I slutningen af 1800-tallet var halvdelen af alle boliger i København 1- og 2-værelses lejligheder. Der kom hele tiden flere og flere til København. Det var folk fra landet, der flyttede til byen for at få arbejde.

Men der var slet ikke boliger nok til alle. Så folk boede, hvor de kunne. Nogle måtte bo i kolde, fugtige kældre eller i mørke loftrum.

Der blev bygget mange nye boliger på dette tidspunkt i København. Boligerne blev bygget på Nørrebro, Vesterbro og Østerbro. Her flyttede arbejderfamilierne til.

I dag er der store gårde (en slags haver) mellem bygningerne i København. Men i 1800-tallet var der bygget helt tæt. Nogle lejligheder lå helt ud til vejen, andre lejligheder lå inde i baggårdene.

De dårligste lejligheder lå i baggårdene. De blev kaldt baghuse. Lejlighederne var små og mørke, og baggårdene var meget beskidte.

De fattigste familier boede i baghusene. De blev oftere syge end dem, der boede i forhusene, fordi de fik mindre luft og lys.

Spørgsmål til teksten:

- 1) Hvor mange af alle boliger havde et eller to værelser i slutningen af 1800-tallet?
- 2) Hvorfor kom der hele tiden flere mennesker til København?
- 3) Var der boliger nok til alle?
- 4) Hvor flyttede arbejderfamilierne til?
- 5) Hvor lå de dårligste lejligheder?
- 6) Hvordan var lejlighederne i baghusene?
- 7) Hvorfor blev de fattige familier oftere syge?

4 OPGAVE

Snak om billederne på næste side

I kan fx snakke om:

Mennesker og plads

Hvor mange boede der i lejlighederne i gamle dage? Og hvad med nu?

Hvor sov børnene i gamle dage, og hvor sover de nu?

Hvor store var lejlighederne før? Hvor store er de nu?

Indretning

Var der toiletter i lejlighederne i gamle dage?

Hvilke forskelle er der på køkkenerne i de to lejligheder, tror I?

Hvordan er møblerne og indretningen forskellig? Hvordan er den ens?

Rig/fattig

Hvilke forskelle er der på rig og fattig før? Hvilke er der nu?

Adjektiver

Vælg tre adjektiver til hvert billede. Er der nogle adjektiver, der passer på begge billeder?

5 OPGAVER

Læs teksten

Alle arbejder

I familien Sørensen var det kun Peter Martin, der arbejdede ude. Dengang var det almindeligt at arbejde 10-12 timer om dagen. Man havde kun fri en dag om ugen, og det var søndag.

Karen Marie gik derhjemme. Hun passede børnene og hjemmet. Med tiden fik Karen Marie og Peter Martin 8 børn. Da børnene blev store nok, skulle de også arbejde. Alle i familien hjalp til og arbejdede, så de kunne klare sig.

Det var almindeligt dengang, at børn fra fattige familier både arbejdede og gik i skole. De arbejdede ca. 4-6 timer hver dag og gik i skole 4 timer om dagen.

Pigerne gjorde rent, passede børn, vaskede trapper eller arbejdede på fabrik. Drengene leverede varer for købmænd, arbejdede som mælkedrenge eller på fabrik.

Der var ikke køleskabe, så man købte ind hver dag. Mælk blev leveret af mælkedrenge tidligt om morgenen. Drengene løb op og ned af trapperne til lejlighederne med mælken i flasker.

Børnene fik ikke meget i løn, men alligevel var det vigtigt for familierne, at børnene også arbejdede.

Arbejdet var hårdt for børnene, men de var ofte meget stolte af at hjælpe familien.

I 1919 blev skoletiden længere for børnene og de fik mindre tid til at arbejde ved siden af.

Spørgsmål til teksten:

- 1) Hvor mange timer arbejdede Peter Martin?
- 2) Hvad betyder det, at Karen Marie går derhjemme?
- 3) Hvor mange timer var det almindeligt, at børn arbejdede?
- 4) Hvorfor skulle børnene også arbejde?
- 5) Hvad lavede en mælkedreng?
- 6) Hvorfor købte man ind hver dag?
- 7) Hvad syntes børnene om at arbejde?
- 8) Hvad skete der i 1919?

6 OPGAVER

Snak sammen

At være barn for omkring 125 år siden

Forestil jer, at I er et af børnene i familien Sørensen. En søn eller en datter, der både arbejder og går i skole. Snak med hinanden om, hvordan en dag i barnets liv ser ud.

I kan fx snakke om:

Hvordan er det at gå i skole?

Hvordan tror I det er at gå i skole?

Hvad lærer man mon i skolen?

Hvilken slags arbejde har barnet?

Hvad synes barnet om sit arbejde?

Hvad drømmer barnet om at lave som voksen? Det samme som forældrene?

Hvorfor / hvorfor ikke?

Pigeklasse, 1910

Børn og voksne på en tobaksfabrik, 1894

7 OPGAVE

Skriv et brev

Skriv et brev til en ven om besøget på Arbejdermuseet.

Du kan fx skrive om:

Hvad så du på Arbejdermuseet?

Hvad synes du om besøget?

Ligner det andre museer, du har besøgt? Hvad er ens? Hvad er forskelligt?

Hvad lærte du om livet i gamle i Danmark?

Vil du anbefale din ven at besøge Arbejdermuseet? Hvorfor? Hvorfor ikke?

